

ทุกรทานัง	การให้ทานที่ต้องอาศัยความยากลำบากในการให้ กล้าสละที่จะถวายทานทั้งที่ตนลำบาก หากชวนชวาย กระทำได้อีกจะเป็นประโยชน์
มหาทาน	ตัวอย่างเช่นพระเจ้าอโศก ถวายทรัพย์จำนวนมาก สร้าง เจดีย์ ๘๔๐๐๐ องค์ วัด ๘๔๐๐๐ วัด เสาศิวโก ๘๔๐๐๐ต้น บูชาพระธรรม เป็นมหาทาน พร้อมฉลองใหญ่ ๗ปี ๗เดือน
	 พระอาจารย์เล่าเรื่อง - พระอุปคุตปราบวสวัตติมาร - ประวัติพระนาคเสน ในมิลินทปัญหา
สามัญญทาน	ทานที่ถวายไม่มาก ไม่ลำบาก ทานที่ถวายเจาะจงสงฆ์ เจาะจงพระเจดีย์ เจาะจง บุคคล

สัปบุริสทาน ๕

สัถาทาน	ทานที่ประกอบด้วยศรัทธา เชื่อกรรมและผลของกรรม อานิสงส์จะได้รับความบริบูรณ์แห่งรูปร่างวรรณะ
สักกัจจทาน	ทานที่ถวายเป็นของสะอาด อานิสงส์จะได้รับความบริบูรณ์แห่งบุตรหลานญาติมิตรเชื้อพ้อง
กาลทาน	จัดวัตถุทานที่เหมาะสมต่อกาล ต่อเวลา อานิสงส์มีความต้องการสิ่งใดก็ได้รับสิ่งนั้นในเวลานั้นๆสมปรารถนา
อนุคคหิตทาน	ทานที่ให้เพื่อสละขาด อานิสงส์ได้รับสมบัติที่ประณีตตามความปรารถนาและไม่ยึดติด
อนุพหัจจทาน	ถวายทานโดยไม่กระทบตนและบุคคลอื่น

สิ่งที่ไม่จัดว่าเป็นทาน

การถวายสุรา
การถวายละครที่ไม่มีสาระ
ให้หญิงบริการ
ให้วัวตัวผู้แก่วัวตัวเมีย
ให้ภาพจิตรกรรมอันลามก

การที่พระเวสสันดรให้สุราเป็นทานเพื่อให้พ้นจากการนิทานา และป้องกัน
อันตรายแก่ผู้ที่ติดสุรา

ศีล ๕ พระบรมศาสดา
แสดงว่าเป็นมหาทาน

มีปาณาติบาตเป็นต้น
มีวิรัตติกขาบท มีความบริบูรณ์เป็นศีลอย่างดี

เจตนาที่งดเว้นจากการฆ่าเป็นต้นนี้จัดเป็นมหาทาน

ทานวัตถุสูตร ๘ ประการ

ฉันททานัง	การให้เพราะต้องการให้เขารัก
โทสทานัง	ให้ด้วยความรังเกียจ โกรธ เลือกให้แต่ของที่เลว
โมหทานัง	การให้แบบไม่มีเหตุผล ไม่ได้คิดวิจย
ภยทานัง	การให้เพราะกลัว
กุลลังทานัง	ให้เพราะบิดา มารดา ปู่ย่าตายายเคยให้มาก่อน
สัคคโลกทานัง	ให้เพราะเมื่อตายไปจักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์
โลมนัสทานัง	ให้เพราะหวังความผ่องใสแห่งจิต
อลังการทานัง	ให้เพื่อประดับจิต ประดับแต่งจิต

๗ ข้อแรกเป็นการให้ที่มี ตัณหา มานะ ทิณฺณิ เป็นทาน ศีล ภาวนา เพื่อเป็นไปในวิภูฏะ

คำถาม เวลาให้ทานแล้วทำอย่างไรจึงจะนำมาระลึกในภายหลังได้

ทุกอย่างล้วนเป็น
ปัจจัยเกื้อหนุน

การปรุงแต่งจิตแต่ละคนไม่เหมือนกัน
บุพเจตนา ก่อนจะให้
มัจจุเจตนา ขณะให้
อปฺรเจตนา หลังจากให้แล้ว

ตัวผู้รับที่เรามีความเข้าใจดีแล้วต่อผู้รับทานนั้น
วัตถุทาน
เจตนา จิตที่คิดจะให้
กระแสชีวิตของเราที่เป็นผู้ให้

เจตนาความจงใจตั้งใจ คือกลุ่มนามธรรม รวมหมดที่เป็นจิตต
สมบัติ คือคุณสมบัติของใจทั้งหมดที่เป็นนามธรรม เรียกกุศลจิตต
ปบาท

เจตนาทานเป็นตัวให้ผลแต่
ทานจะสำเร็จได้ต้องอาศัย
วัตถุทานด้วย

คนที่สามารถทำใจของตนให้พ้นจากการให้แบบฉันททาน โทส
ทาน โมหทาน ภยทาน กุลงฺสทาน ลักคทาน โสมนัสทาน
เหล่านี้ได้ แต่ประมวลทำจิตของตนให้อ่อนโยน ระลึกถึงตัววัตถุ
ทาน

อาคารสถานที่ก็ดี สิ่งของทั้งหลายก็ดี วัตถุเหล่านั้นสำคัญก็มลอยู่
ขาดอย่างเดียวคือเจตนาที่ไประลึก หรือใช้สติไปดึง ตรึง จับ
วัตถุทานมาระลึก เห็นสภาพของวัตถุทานเช่นจิ๋ว เห็นสี เสียง
กลิ่น รส สัมผัส ความถูกต้องตามพระวินัยที่เราได้กระทำ
และวัตถุชิ้นนี้เราได้น้อมถวายแต่สงฆ์ ในกระแสชีวิตของสงฆ์นี้มี
ศีล มีสมาธิ มีปัญญา มีวิมุตต์เป็นต้น ธรรมะใดๆที่มีอยู่ในหมู่
สงฆ์นั้น ชื่อว่าเราได้น้อมถวายทานบูชาพระคุณของท่านแล้ว

เจตนา ศรัทธาของเราเข้าไปเห็น
แต่อาศัยวัตถุทานเป็นตัวกำหนดหมาย ทุกครั้งที่ระลึกนึก
ใคร่ครวญ เป็นอาเสวนะ เสพบ่อยๆ บาปอกุศลถูกละจากการ
ระลึก จิตตั้งมั่นรวมเป็นหนึ่ง เป็นจาคานุสสติ เกิดสมาธิข่มนิวรณ์

คำถาม กรณีเดินจงกรมแล้วระลึกย้อนหลัง เป็นจาคานุสสติได้ความสงบระดับหนึ่งแล้ว
พิจารณาชั้น ๕ เร็วเกินไปไหม หรือควรให้สงบระดับไหนก่อนแล้วค่อยพิจารณาชั้น ๕

เวลาพิจารณาด้วยความเป็นรูปนามชั้น ๕ จิตสงบก็ได้
เรียกวิปัสสนานำทำให้จิตเข้าถึงความสงบก็มี

หรือให้ได้ความปราโมทย์ ปิติ ปัสสัทธิ สุข โสมนัส จน
เข้าถึงความแนบแน่นเป็นสมาธิ แล้วจึงค่อยไป
พิจารณาให้เห็นด้วยความเป็นรูปนามชั้น ๕ ก็มี

ดูสถานการณ์ เมื่อเรา मनสิการกระแสชีวิตด้วยความเป็น
ชั้น ๕ อายตนะ ธาตุ แล้วความสงบเกิด ความเข้มข้นเยือก
เย็น จิตเกิดความซาบซึ้งตรึงใจ เห็นความจริงเข้ามาในใจ
จริงๆ สติมีกำลัง ตัณหา ทิฏฐิไม่อิงอาศัย ญานะเด่นขึ้น
ความตั้งมั่นแห่งจิตชัดขึ้น ก็ใช้ได้

แล้วอย่าอยู่เท่าเดิม พัฒนาให้กว้างขวางขึ้น ให้ตั้งมั่นยิ่งขึ้น
เพราะเวลาเราเหลือน้อยแล้ว ทำทันที ฝึกทันที

คำถาม เมื่อก่อนทำทานที่มีศรัทธามากอย่างเด่น เข้าในทานที่ไม่ควรทำ ๗ ข้อหรือไม่ ควร
มนสิการอย่างไร

ศรัทธาที่ถูกต้อง เข้าอยู่ในจิตตลังการทานัง
ศรัทธาเป็นปัจจัยให้เกิดความเพียร

ส่วนข้อ โสมนัสทานัง ส่วนใหญ่แล้วเป็นโลก โสมนัส ไม่ใช่ฆมทา
กุศล โสมนัส

กรณีแห่งการให้ทานมีกุศลสลับอกุศล แต่ศรัทธาเป็นเชื้อกรรม
และผลของกรรม เป็นกัมมัสสกตาศรัทธา
เวลาศรัทธาเกิดขึ้น ฉันทะเกิดขึ้น จะเกิดความแก่กล้า
อาจหาญ หนุญเนื่อง ศีล สมาธิ ปัญญาไม่ถอย
จิตจดจ่อ ตั้งมั่นเรื่องนั้น ปัญญาเข้าไปวิจัยแยกแยะ

คำถาม ทานที่เคยให้ไว้นานแล้ว ตอนที่ยังไม่มีความรู้ มีอกุศลเกิดร่วม เรานำมาระลึกใหม่ โดยแก้ไขให้ถูกต้องหรือไม่

บุพเจตนาเสีย
มูญจเจตนาเสีย
อปรปรเจตนาใหม่ๆเสีย

แต่สามารถไปดึงข้อมูลมาวิจัยใหม่ได้ เพราะเป็นเจตนาใหม่ ตรงนี้ควรทำ เพราะตอนนั้นองค์ความรู้ไม่พอ ให้ดึงมาระลึกใหม่ ปิดข้อเสีย ข้อด้อยทั้งหมด

ปิยทานัง

คนฝึกให้ใหม่ให้ฝึกปิยทานัง กล้าสละของที่รัก
แต่ถ้าจะให้ป็นญาณสัมปยุตตทานัง ประกอบด้วยปัญญา
เป็นการให้ที่มีองค์ความรู้ชัด

ถ้ายังเป็นญาณวิปยุตตทานัง ต้องมาฟังพระธรรมให้มีความ
รู้ให้ชัด

สมาทานว่า วัตถุชิ้นนี้เป็นตัวแทนอรรถภาพของกระแสชีวิตนี้
เมื่อข้าพเจ้าได้น้อมถวายเป็นพุทธบูชาแด่พระพุทธเจ้า
ข้าพเจ้าขออุทิศพระปัญญาคุณ มีพระสัพพัญญุตญาณ อนาว
รณญาณจนถึงอาสยานุสยญาณด้วยความเคารพ เมื่อได้หยิบ
วัตถุชิ้นนี้ถวายแล้วประดุจเด็ดดวงใจยื่นให้ ชื่อว่าอรรถภาพนี้
กระแสชีวิตนี้ได้มอบถวายแด่พระพุทธเจ้าแล้ว เป็นของ
พระพุทธเจ้าจริงๆ นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไปจะให้พระธรรมคือ
ศีล สมาธิ ปัญญา มานำพากระแสชีวิตนี้ จะระลึกรออยู่ตลอด จะ
ไม่ให้ตีถนหา มานะ ทิฎฐิ มาครอบงำเกี่ยวพันกระแสชีวิตนี้อีก
ขอพระพุทธเจ้า โปรดจ้ำจี้จะวาจา